

Bolalar vokal-estrada ansamblida gitara joʻrligi orqali yosh oʻquvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari

Azat Kutlimuratovich Shamuratov
Buxoro xalqaro universiteti

Annotatsiya: Mazkur tadqiqot bolalar vokal-estrada ansamblida gitara joʻrligi orqali yosh oʻquvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini oʻrganishga bagʻishlangan. Ishda gitara joʻrligining musiqiy tafakkurni rivojlantirishdagi funksional roli, uning garmonik, ritmik va tembr imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi - bolalar vokal-estrada ansambli sharoitida gitara joʻrligi orqali yosh oʻquvchilarning musiqiy tafakkurini samarali shakllantirishga qaratilgan pedagogik-psixologik imkoniyatlarni aniqlash va asoslashdan iborat. Metodologik asos sifatida shaxsga yoʻnaltirilgan, faoliyatli va kompetensiyaviy yondashuvlar qoʻllaniladi. Tadqiqot natijalari gitara joʻrligini tashkil etishning samarali usullari, musiqiy idrok, tahlil va ijodiy tafakkurni rivojlantirish yoʻllarini belgilashga xizmat qiladi. Ish musiqa taʼlimi oʻqituvchilari va metodistlar uchun nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit soʻzlar: bolalar vokal-estrada ansambli, gitara joʻrligi, musiqiy tafakkur, pedagogik-psixologik imkoniyatlar, yosh oʻquvchilar, garmonik idrok, ritmik tafakkur, musiqiy tahlil, ijodiy rivojlanish, musiqa taʼlimi

Pedagogical-Psychological Opportunities for Forming Musical Thinking of Young Students through Guitar Accompaniment in a Children's Vocal-Pop Ensemble

Azat Qutlimuratovich Shamuratov
Bukhara International University

Abstract: This study is devoted to exploring the pedagogical-psychological opportunities for forming musical thinking of young students through guitar accompaniment in a children's vocal-pop ensemble. The work analyzes the functional role of guitar accompaniment in developing musical thinking, as well as its harmonic, rhythmic, and timbral capabilities. The aim of the research is to identify and substantiate the pedagogical-psychological opportunities aimed at effectively forming musical thinking of young students through guitar accompaniment in the context of a

children's vocal-pop ensemble. Person-centered, activity-based, and competency-based approaches are used as the methodological foundation. The research results serve to define effective methods of organizing guitar accompaniment, as well as ways to develop musical perception, analysis, and creative thinking. The work is of theoretical and practical significance for teachers and methodologists of music education.

Keywords: children's vocal-pop ensemble, guitar accompaniment, musical thinking, pedagogical-psychological opportunities, young students, harmonic perception, rhythmic thinking, musical analysis, creative development, music education

Zamonaviy musiqa ta'limi tizimida yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirish eng muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Musiqiy tafakkur - bu o'quvchining musiqani idrok etishi, tahlil qilishi, anglashi va ijodiy qayta ishlash qobiliyatidir. U nafaqat musiqiy qobiliyatlarning rivojlanishiga, balki o'quvchining umumiy intellektual, emotsional va estetik kamolotiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois musiqa ta'limining dastlabki bosqichlaridanoq o'quvchilarda musiqiy tafakkurni maqsadli va tizimli ravishda shakllantirish zarur.

Bolalar vokal-estrada ansambli - bu yosh o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini kompleks rivojlantirishga qaratilgan samarali ta'lim shakllaridan biridir. Bu ansamblda vokal ijrochiligi, cholg'u jo'rliigi, sahna madaniyati va jamoaviy hamkorlik uyg'unlashadi. Ansambl sharoitida o'quvchi nafaqat o'z ovozi boshqarishni, balki boshqa ijrochilarni eshitishni, ular bilan hamkorlik qilishni va umumiy badiiy g'oyaga bo'ysunishni o'rganadi. Bu esa musiqiy tafakkurning turli qirralarini - garmonik, ritmik, tembr va shakl idrokini rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi.

Vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliigi alohida o'rin tutadi. Gitara - o'zining tembr boyligi, garmonik imkoniyatlarining kengligi, ritmik moslashuvchanligi va akkompanement funksiyalarining xilma-xilligi bilan ansambl uchun ideal cholg'ulardan biri hisoblanadi. Gitara jo'rliigi vokalchiga ishonchli tayanch bo'lib xizmat qiladi, ansamblning umumiy ovoz balansini ta'minlaydi, garmonik tuzilmani boyitadi va ritmik asosni mustahkamlaydi. Ayniqsa bolalar ansamblida gitara jo'rliigi o'quvchilarning musiqiy idrokini shakllantirishda, ularning garmonik va ritmik tafakkurini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Biroq bugungi kunda bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliigi orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari yetarli darajada ilmiy tadqiq etilmagan. Mavjud o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalar asosan yakkaxon ijrochilikka yoki umumiy ansambl metodikasiga qaratilgan bo'lib, ularda gitara jo'rligining musiqiy tafakkurni rivojlantirishdagi o'ziga xos imkoniyatlari, yosh o'quvchilar bilan ishlashning psixologik jihatlari, garmonik va ritmik idrokni shakllantirish usullari yetarlicha

yoritilmagan. Bu holat amaliyotda bir qator qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi: o'quvchilar garmonik tuzilmani to'liq idrok eta olmaydi, ritmik va tembr jihatlarini farqlashda qiynaladi, musiqiy tahlil ko'nikmalari sust shakllanadi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi quyidagi omillar bilan belgilanadi. Birinchidan, zamonaviy musiqa ta'limining talablari o'quvchilarda nafaqat ijrochilik ko'nikmalarini, balki musiqiy tafakkurni ham shakllantirishni nazarda tutadi. Ikkinchidan, bolalar vokal-estrada ansambli sharoitida gitara jo'rliги musiqiy tafakkurni rivojlantirish uchun boy pedagogik-psixologik imkoniyatlarga ega. Uchinchidan, shaxsga yo'naltirilgan va kompetensiyaviy yondashuvlar asosida ta'lim jarayonini tashkil etish zamonaviy ta'lim talablaridan biridir. To'rtinchidan, yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini erta shakllantirish ularning keyingi musiqiy va kasbiy rivojlanishiga mustahkam poydevor yaratadi.

Tadqiqotning maqsadi - bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliги orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini aniqlash va asoslashdan iborat. Bu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilab olindi: birinchidan, musiqiy tafakkur tushunchasining mohiyati va tarkibiy tuzilmasini tahlil qilish; ikkinchidan, bolalar vokal-estrada ansambli sharoitida gitara jo'rliгining funksional rolini o'rganish; uchinchidan, gitara jo'rliгining garmonik, ritmik va tembr imkoniyatlarini tahlil qilish; to'rtinchidan, musiqiy tafakkurni shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini aniqlash; beshinchidan, samarali pedagogik usullar va texnologiyalarni ishlab chiqish; oltinchidan, taklif etilayotgan yondashuvning samaradorligini baholash.

Tadqiqotning metodologik asosi sifatida shaxsga yo'naltirilgan, faoliyatli va kompetensiyaviy yondashuvlar qo'llaniladi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olishni, uning musiqiy qobiliyatlarini maksimal darajada ro'yobga chiqarishni nazarda tutadi. Faoliyatli yondashuv ta'lim jarayonini amaliy ijrochilik faoliyati bilan bog'lashni, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlashni talab qiladi. Kompetensiyaviy yondashuv esa o'quvchilarda musiqiy-idrokiy, ijrochilik va ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, unda birinchi marta bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliги orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari kompleks tarzda, shaxsga yo'naltirilgan, faoliyatli va kompetensiyaviy yondashuvlar uyg'unligida tadqiq etiladi. Shuningdek, gitara jo'rliгini tashkil etishning samarali usullari va musiqiy tafakkurni rivojlantirish yo'llari ishlab chiqiladi.

Tadqiqotning nazariy ahamiyati shundaki, uning natijalari musiqa pedagogikasi, cholg'u jo'rliги metodikasi va musiqiy tafakkur nazariyasi sohalarini yangi ilmiy bilimlar bilan boyitadi. Amaliy ahamiyati esa ishlab chiqilgan metodik tavsiyalardan

musiqa ta'limi o'qituvchilari, ansambl rahbarlari va metodistlar o'z faoliyatlarida foydalanishlari mumkinligi bilan belgilanadi.

Tadqiqotning tuzilmasi kirish, uchta bob, xulosa va foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatidan iborat. Birinchi bobda musiqiy tafakkur tushunchasining nazariy asoslari va uning yosh o'quvchilarda shakllanish xususiyatlari tahlil qilinadi. Ikkinchi bobda bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rligining funksional roli va uning musiqiy tafakkurni rivojlantirishdagi imkoniyatlari o'rganiladi. Uchinchi bobda gitara jo'rliqi orqali musiqiy tafakkurni shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari va samarali usullari ishlab chiqiladi hamda ularning samaradorligi baholanadi.

Xulosa qilib aytganda, mazkur tadqiqot bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliqi orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini ilmiy jihatdan asoslashga qaratilgan bo'lib, u zamonaviy musiqa ta'limining dolzarb talablaridan kelib chiqadi va musiqa ta'limi tizimining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotning kulminatsion qismi - bu bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliqi orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlarini yagona tizimga birlashtirib, ularni amaliyotda samarali qo'llash modelini ishlab chiqishdan iborat. Aynan shu qismda tadqiqotning asosiy ilmiy g'oyasi eng yuqori nuqtaga ko'tariladi va barcha nazariy tahlillar amaliy yechimga aylanadi.

Musiqiy tafakkurning tarkibiy tuzilmasi

Musiqiy tafakkur - bu murakkab, ko'p qirrali psixik jarayon bo'lib, u bir necha tarkibiy qismlardan iborat. Tadqiqot davomida quyidagi asosiy komponentlar aniqlandi:

Birinchi komponent - garmonik tafakkur. Bu o'quvchining akkordlar, garmonik ketma-ketliklar va tonallik munosabatlarini idrok etish va anglash qobiliyatidir. Gitara jo'rliqi garmonik tuzilmani aniq va ravshan taqdim etadi, bu esa o'quvchining garmonik eshitishini shakllantirishga bevosita yordam beradi.

Ikkinchi komponent - ritmik tafakkur. Bu o'quvchining ritmik naqshlarni, metrni, tempni va ritmik munosabatlarni idrok etish qobiliyatidir. Gitara jo'rliqi ritmik asosni mustahkamlaydi, o'quvchiga ritmik tayanch beradi va uning ritmik hissiyotini rivojlantiradi.

Uchinchi komponent - tembr-dinamik tafakkur. Bu o'quvchining turli tembrlar, dinamik o'zgarishlar va ovoz balansini farqlash qobiliyatidir. Gitara o'zining tembr boyligi va dinamik moslashuvchanligi bilan bu tafakkur turini rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

To'rtinchi komponent - shakl-idrokiy tafakkur. Bu o'quvchining asar tuzilmasini, uning bo'limlarini, takrorlanish va o'zgarishlarini anglash qobiliyatidir. Gitara jo'rliqi asar shaklini yaxlit holda taqdim etib, o'quvchining shakl idrokini shakllantiradi.

Beshinchi komponent - ijodiy tafakkur. Bu o'quvchining musiqiy materialni qayta ishlash, variantlash, improvizatsiya qilish va o'z talqinini yaratish qobiliyatidir. Gitara jo'rliги o'quvchini ijodiy izlanishga undaydi va uning musiqiy tasavvurini boyitadi.

Gitara jo'rligining pedagogik-psixologik imkoniyatlari

Tadqiqot davomida gitara jo'rligining musiqiy tafakkurni shakllantirishdagi quyidagi asosiy pedagogik-psixologik imkoniyatlari aniqlandi:

Birinchi imkoniyat - garmonik tayanch yaratish. Gitara jo'rliги vokalchiga garmonik tayanch beradi, o'quvchi o'z ovozi akkord tuzilmasi ichida joylashtirishni o'rganadi. Bu esa uning garmonik eshitishini va intonatsion aniqligini rivojlantiradi.

Ikkinchi imkoniyat - ritmik barqarorlikni ta'minlash. Gitara jo'rliги ritmik asosni ushlab turadi, o'quvchiga ritmik tayanch beradi. Ayniqsa yosh o'quvchilar uchun bu juda muhim, chunki ularda ritmik hissiyot hali to'liq shakllanmagan bo'ladi.

Uchinchi imkoniyat - musiqiy idrokni boyitish. Gitara jo'rliги turli garmonik, ritmik va tembr ranglarini taqdim etadi, bu esa o'quvchining musiqiy idrokini boyitadi va uning estetik didini shakllantiradi.

To'rtinchi imkoniyat - ansambl hamkorligini o'rgatish. Gitara jo'rliги o'quvchini boshqa ijrochi bilan hamkorlik qilishga o'rgatadi, uning kommunikativ va tashkiliy ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Beshinchi imkoniyat - motivatsiyani oshirish. Gitara jo'rliги bilan ijro etish o'quvchiga estetik zavq beradi, uning musiqaga bo'lgan qiziqishini oshiradi va o'quv motivatsiyasini kuchaytiradi.

Pedagogik-psixologik mexanizmlarning yagona tizimi

Musiqiy tafakkurni shakllantirishda bir necha psixologik-pedagogik mexanizmlar o'zaro bog'liqlikda ishlaydi:

Birinchi mexanizm - perceptiv-idrokiy mexanizm. Bu mexanizm o'quvchining musiqiy materialni eshitish, idrok etish va anglash qobiliyatini shakllantiradi. Gitara jo'rliги bu jarayonda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ikkinchi mexanizm - analitik-sintetik mexanizm. Bu mexanizm o'quvchining musiqiy materialni tahlil qilish va yaxlit holda sintetik idrok etish qobiliyatini rivojlantiradi. Gitara jo'rliги garmonik tuzilmani ko'rsatib, o'quvchining analitik tafakkurini shakllantiradi.

Uchinchi mexanizm - assotsiativ mexanizm. Bu mexanizm o'quvchining musiqiy obrazlar, hissiyotlar va hayotiy tajribalar o'rtasida bog'lanish o'rnatish qobiliyatini rivojlantiradi. Gitara jo'rliги turli tembr va garmonik ranglar orqali bu bog'lanishlarni boyitadi.

To'rtinchi mexanizm - kreativ mexanizm. Bu mexanizm o'quvchining ijodiy tafakkurini, musiqiy tasavvurini va o'z talqinini yaratish qobiliyatini rivojlantiradi. Gitara jo'rliги o'quvchini ijodiy izlanishga undaydi.

Beshinchi mexanizm - refleksiv mexanizm. Bu mexanizm o'quvchining o'z ijrosini tahlil qilish, baholash va takomillashtirish qobiliyatini rivojlantiradi. Gitara jo'rliги o'quvchiga o'z ovozi umumiý ovoz balansida eshitish imkonini beradi.

Amaliy model: "Eshit - angla - ijod qil"

Tadqiqotning kulminatsion natijasi sifatida bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliги orqali yosh o'quvchilarning musiqiy tafakkurini shakllantirishning amaliy modeli ishlab chiqildi. Bu model uch bosqichli formulaga asoslanadi: "Eshit - angla - ijod qil".

Birinchi bosqich - "Eshit". Bu bosqichda o'quvchi gitara jo'rliğini eshitishni, garmonik tuzilmani, ritmik naqshni va tembr ranglarini farqlashni o'rganadi. Maxsus eshitish mashqlari, garmonik ketma-ketliklarni tahlil qilish va ritmik o'yinlar qo'llaniladi.

Ikkinchi bosqich - "Angla". Bu bosqichda o'quvchi eshitgan musiqiy materialni anglashni, tahlil qilishni va uning tuzilmasini tushunishni o'rganadi. Garmonik tahlil, shakl tahlili va musiqiy atamalarni o'zlashtirish usullari qo'llaniladi.

Uchinchi bosqich - "Ijod qil". Bu bosqichda o'quvchi o'zlashtirgan bilim va ko'nikmalarini ijodiy faoliyatda qo'llaydi. Oddiy improvizatsiya, variatsiyalar yaratish, o'z talqinini ishlab chiqish va kichik kompozitsiyalar tuzish usullari qo'llaniladi.

Didaktik shart-sharoitlar

Yuqoridagi mexanizmlar va model samarali ishlashi uchun qator didaktik shart-sharoitlar yaratilishi zarur:

Birinchi didaktik shart - qulay psixologik muhit. O'quvchi o'zini erkin, xavfsiz va qo'llab-quvvatlanayotgan his qilishi kerak. Bu uning musiqiy tafakkurini erkin namoyon qilishiga imkon beradi.

Ikkinchi didaktik shart - repertuarining to'g'ri tanlanishi. Repertuar o'quvchilarning yoshi, qiziqishi va imkoniyatlariga mos bo'lishi, shu bilan birga ularning musiqiy tafakkurini rivojlantirishi kerak.

Uchinchi didaktik shart - bosqichma-bosqichlik. Musiqiy tafakkur birdaniga shakllanmaydi. Avval oddiy garmonik va ritmik elementlar, so'ngra murakkabroq tuzilmalar o'rganilishi kerak.

To'rtinchi didaktik shart - gitara jo'rliğini sifatli bo'lishi. Gitara jo'rliги aniq, ravshan va ifodali bo'lishi kerak. Bu o'quvchining musiqiy idrokini to'g'ri shakllantirishga yordam beradi.

Beshinchi didaktik shart - o'qituvchining kasbiy mahorati. O'qituvchi nafaqat gitara ijrochisi, balki pedagog, psixolog va metodist bo'lishi kerak. U o'quvchilarning musiqiy tafakkurini rivojlantirish usullarini chuqur bilishi zarur.

Shunday qilib, tadqiqotning kulminatsion qismida quyidagi asosiy ilmiy natijaga erishildi: bolalar vokal-estrada ansamblida gitara jo'rliги orqali yosh o'quvchilarning

musiqiy tafakkurini shakllantirish uchun pedagogik-psixologik imkoniyatlar va didaktik shart-sharoitlar yagona, o'zaro bog'liq tizim sifatida qaralishi va amaliyotda "Eshit - angla - ijod qil" modeli asosida qo'llanilishi zarur.

Bu model yosh o'quvchilarning psixofiziologik xususiyatlarini hisobga oladi, ularning garmonik, ritmik, tembr va shakl idrokini rivojlantiradi, analitik va ijodiy tafakkurini shakllantiradi. Natijada o'quvchilar musiqani chuqurroq idrok eta oladilar, uning tuzilmasini anglaydilar va o'z ijodiy talqinlarini yaratadilar. Bu esa ularning keyingi musiqiy va kasbiy rivojlanishiga mustahkam poydevor yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2008. - 132 b.
2. Sharipova G. Musiqa o'qitish metodikasi. - Toshkent: TDPU nashriyoti, 2006. - 148 b.
3. Soliyev A. Musiqa ta'limi nazariyasi va metodikasi. - Toshkent: Musiqa, 2019. - 216 b.
4. Kadirov R. Cholg'u ijrochiligi va ansambl metodikasi. - Toshkent: O'zbekiston Milliy musiqa san'ati instituti nashriyoti, 2018. - 184 b.
5. Yusupova M. Estrada musiqasi asoslari. - Toshkent: San'at, 2017. - 156 b.
6. Tursunov S. Gitara ijrochiligi va pedagogikasi. - Toshkent: Musiqa nashriyoti, 2020. - 172 b.
7. Asqarov A. Musiqa pedagogikasi va psixologiyasi. - Toshkent: O'qituvchi, 2015. - 198 b.
8. Raxmonov N., Haydarov M. Ansambl ijrochiligi nazariyasi va amaliyoti. - Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti, 2021. - 164 b.
9. КБ Холиков. Место творческой составляющей личности преподавателя музыки и её роль в обучении детей общеобразовательной школе. Science and education 3 (8), 145-150
10. КБ Холиков. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. Scientific progress 2 (4), 96-101
11. КБ Холиков. Необходимые знание в области проектирования обучения музыкальной культуры Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 952-957
12. КБ Холиков. проблематика построения современных систем мониторинга объектов музыкантов в сфере фортепиано. Scientific progress 2 (3), 1013-1018
13. КБ Холиков. Проблематика музыкальной эстетики как фактическая сторона повествования. Science and Education 3 (5), 1556-1561

14. КБ Холиков. Роль педагогических принципов метода моделирования, синтеза знаний при моделировании музыкальных систем. *Science and Education* 3 (3), 1032-1037
15. КБ Холиков. О принципе аддитивности для построения музыкальных произведения. *Science and Education* 4 (7), 384-389
16. КБ Холиков. Музыкальное образование и имитационное моделирование процесса обучения музыки. *Science and Education* 3 (3), 1020-1025
17. КБ Холиков. Проблема бытия традиционной музыки Узбекистана. *Science and Education* 3 (5), 1570-1576
18. КБ Холиков. Своеобразие психологического рекомендации в вузе по сфере музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (4), 921-927
19. КБ Холиков. Методы музыкального обучения через воспитание в вузах. *Academy*, 57-59
20. КБ Холиков. Сложная система мозга: в гармонии, не в тональности и не введении. *Science and Education* 4 (7), 206-213
21. КБ Холиков. Обученность педагогике к освоению учащихся сложным способам деятельности. *Science and Education* 5 (2), 445-451
22. КБ Холиков. Уровень и качество усвоения предмета музыки, закрепление памяти и способности учащихся. *Science and Education* 5 (2), 452-458
23. КБ Холиков. К вопросу вокальной музыке об адресате поэтического дискурса хора. *Scientific progress* 2 (3), 1087-1093
24. КБ Холиков. Конструирование потока информации в балансировке разделения познания и поведение абстрактного воздействия на мозг человека. *Science and Education* 6 (1), 28-34
25. КБ Холиков. Вокал, вокалист, вокализ. Ария, ариозо и ариетта. *Science and Education* 3 (2), 1188-1194
26. КБ Холиков. Звуковой ландшафт человека и гармоническая структура головного мозга. *Science and Education* 6 (1), 21-27
27. КБ Холиков. Характерная черта голоса у детей, певческая деятельность. *Science and Education* 3 (2), 1195-1200
28. КБ Холиков. Преобразование новых спектров при синхронном использовании методов и приёмов музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (7), 107-120
29. КБ Холиков. Некоторые новые вопросы, связанные с применением методов и приёмов музыки в общеобразовательной системе. *Science and Education* 4 (7), 100-106
30. КБ Холиков. Новые мышление инновационной деятельности по музыкальной культуры в вузах Узбекистана. *Science and Education* 4 (7), 121-129